

Šajā numurā...

PORTUGĀLE – Grāmatu sērija, kas veicina lasīt un rakstīt prasmi...11

ISLANDE – Univrsitātes programma studentiem ar intelektuāliem traucējumiem...11

ZVIEDRIJA – Skolēnu ar fiziskiem attīstības traucējumiem ikdienas skolas dzīve: etnoloģisks pētījums...12

LUKSEMBURGA – Jaunā „pamatskola”...13

BEĻĢIJA (FLĀMU KOPIENA) – Jaunas mācību atbalsta struktūras piedāvājums...14

VĀCIJA – ANO konvencijas par personu ar invaliditāti ratifikācija...15

LIELBRITĀNIJA (Anglija) – Sasniegumi visiem: bērnu un jauniešu ar speciālām izglītības vajadzībām un attīstības traucējumiem rezultātu uzlabošana...16

ZIŅAS NO DIREKTORA...2

AGENTŪRAS JAUNĀ TĪMEKĻA VIETNE...3

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS PIEEJAMĪBAS CEĻVEDIS...4

MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANA IEKĻAUJOŠĀ VIDĒ...5/6

DĀNIJA – Kopīga rīcība: Stimuls iekļaušanas izpētei...7

GRIEKIJA – Jaunākās reformas Grieķijas izglītības sistēmā...8

SPĀNIJA – „Tots mūsics, tots diferents” (Visi mūziķi, visi dažādi)...9

FRANCIJA – Divas jaunas inovācijas pētījumu un profesionālās pilnveides jomās...10

ZIŅAS NO DIREKTORA

Dārgie lasītāji,

Šajā EuroNews numurā mēs iepazīstinām Jūs ar jaunu iniciatīvu piemēriem mūsu dalībvalstīs, kā arī ar Aģentūras aktualitātēm.

Es ceru, ka informācija būs interesanta un noderīga!

Ja Jūs vēlaties uzzināt vairāk, es ceru, ka atradīsiet laiku un apmeklēsiet mūsu jauno tīmekļa vietni, kur varat iepazīties ar jaunākajiem dalībvalstu statistikas datiem un jaunākajām tendencēm likumdošanā, kā arī politikas iniciatīvām Eiropas valstīs. Jūs varat arī iepazīties ar pētījumu rezultātiem, ko mēs veicam 27 dalībvalstu interesēs.

Šobrīd notiek tik daudz aizraujošu lietu, diemžēl visas tās aprakstīt nespēju, bet tomēr vēlos Jūs iepazīstināt ar dažām svarīgākajām:

Nesen mēs pabeidzām darbu pie liela tematiskā projekta, kura tēma ir viena no visizaicinošākajām Eiropā – kā strādāt ar „Multikulturālu

daudzveidību un speciālo vajadzību izglītību”. Šobrīd nobeigumam tuvojas darbs arī divos citos projektos – viens no projektiem pēta, kāds progress ir noticis dalībvalstīs agrīnās iekļaušanās jomā, bet otrs apskata, kā var izstrādāt indikatoru kopumu iekļaujošai izglītībai Eiropas līmenī. Mēs strādājam pie šo projektu pabeigšanas un nākošajā EuroNews numurā iepazīstināsim Jūs tuvāk ar tiem.

Šajā gadā esam uzsākuši darbu pie diviem jauniem prioritāru jomu projektiem. Viens no šiem projektiem akcentē pedagogu izglītošanu iekļaušanai un tajā, kā novērotāji, ir iesaistīti pārstāvji no Eiropas Komisijas un UNESCO Starptautiskā izglītības biroja. Otrs projekts pie kā mēs strādājam, iesaistot Cedefop un OECD attiecas uz profesionālo izglītību un apmācību.

2010.gada laikā mēs sadarbosimies ar UNESCO „Izglītība visiem” sekretariātu, lai veidotu resursu bāzi, kurā var atrast iekļaujošas izglītības inovatīvus prakses un politikas piemērus. Šie piemēri atspoguļos politikas vadlīnijas, kuras propagandē UNESCO dokuments „Politikas vadlīnijas iekļaujošai izglītībai”.

Vēl viena ļoti svarīga lieta, kas notiks nākošajā gadā, ir starptautiska konference, kuru martā organizē Aģentūra kopā ar Spānijas Izglītības ministriju Spānijas ES Prezidentūras ietvaros. Konference atskatīsies uz paveikto iekļaujošas izglītības īstenošanā Lisabonas 2010.gada mērķu ietvaros. Tajā pašā laikā, šīs konferences mērķis ir dalīties pieredzē par iekļaujošas izglītības jautājumiem ar Latīņamerikas valstīm.

Mēs ceram, ka šis EuroNews izdevums par speciālo vajadzību izglītību Jums liksies informatīvs. Kā vienmēr, mēs gaidām Jūsu atsauksmes. Ja vēlaties sazināties ar mums, lūdzu, izmantojiet informāciju izdevuma beigās.

Novēlam Jums patīkamu lasīšanu!

**Direktors
Kors Meijers (Cor Meijer)**

EIROPAS SPECIĀLĀS IZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRAS AKTUALITĀTES

AĢENTŪRAS JAUNĀ TĪMEKĻA VIETNE

Pagājušā gada laikā Aģentūra ir izstrādājusi pilnīgi jaunu tīmekļa vietni, kura sāka darboties 2009.gada pavasarī!

Šo darbu Aģentūra veica kopā ar Bristoles Universitātes Lielbritānijā (Anglijā) Izglītības un pētījumu tehnoloģiju institūtu: <http://www.ilt.bris.ac.uk/>. Tika veikta vietnes lietotāju tiešsaistes aptaujas analīze, kā arī apkopota Aģentūras dalībvalstu pārstāvju sniegtā informācija. Visus iegūtos rezultātus izmantoja jaunās tīmekļa vietnes struktūras un noformējuma izstrādē.

Pamatojoties uz mūsu tīmekļa vietnes lietotāju ieteikumiem, šobrīd ir pieejamas šādas iespējas:

- Sadaļa „Aktualitātes” (News) ir paplašināta, lai iekļautu EuroNews žurnālu, preses relīzes un mūsu elektronisko biļetenu. Visjaunākā informācija sadaļā „Aktualitātes” ir atrodama arī mājaslapā, no kuras var parakstīties, lai saņemtu ziņojumu par Aģentūras jaunumiem;
- Informācija par visām dalībvalstīm šobrīd ir pieejama tieši no mājaslapas vai izmantojot interaktīvo karti;
- Katrai valstij veltītajā lappusē, visām tur minētajām publikācijām valsts valodā ir atbilstošas saites;
- Tīmekļa vietnei ir arī meklēšanas funkcija, kas ļauj lietotājam daudz ātrāk atrast viņam vajadzīgo specifisko informāciju;
- Tīmekļa vietnes pieejamība ir palielināta, izpildot W3C lietojamības rekomendācijas.

Mēs aicinām visus mūsu lasītājus iepazīties ar jauno tīmekļa vietni:

www.european-agency.org

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS PIEEJAMĪBAS CEĻVEDIS

<http://www.european-agency.org/agency-projects/heag>

Augstākās izglītības pieejamības ceļveža (The Higher Education Accessibility Guide – HEAG) tīmekļa vietne ir unikāls palīgs, lai iepazītos ar atbalsta dienestiem Eiropas valstu augstākās izglītības iestādēs.

Ceļvedis sniedz dažāda veida informāciju, kas nepieciešama studentiem ar speciālām izglītības vajadzībām, ja viņi apdomā iespēju mācīties ārzemēs. Apkopojot šādu informāciju, mūsu mērķis bija palīdzēt studentiem un speciālistiem pieņemt lēmumu par studiju programmas izvēli un pieredzes apmaiņas aktivitātēm.

Projekta eksperti no 26 Aģentūras dalībvalstīm, kā arī Horvātijas un Slovākijas sadarbojās, lai apkopotu atbilstošu informāciju, kura ir pieejama:

- Caur dalībvalstu lappusēm, kurās piedāvāta katras valsts specifiskā informācija par augstāko izglītību;
- Caur Augstākās izglītības pieejamības ceļveža (HAEG) datu bāzi, kas ļauj meklēt speciālistu dienestus un pieejamos atbalsta pasākumus studentiem augstākajā izglītībā katrā valstī.

No valstu lappusēm jūs varat piekļūt informācijai par atbalsta pasākumiem studentiem ar funkcionāliem traucējumiem, valstu politikas pamatnostādnēm augstākās izglītības un funkcionālo traucējumu (invaliditātes) jomās, kā arī svarīgāko speciālistu, ieskaitot projekta ekspertu,

kontaktinformācijai valstī, kuru esat izvēlējies.

Bez tam, jūs varat meklēt konkrētas izglītības iestādes un uzzināt, vai tajās ir pieejami atbalsta dienesti, izmantojot tiešas saites ar datu bāzēm. Visa informācija ir pieejama angļu valodā un atbilstošās zemes valsts valodā.

Informācija datu bāzē tiks atjaunota ik pēc diviem gadiem.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, sazinieties ar: heag@european-agency.org

MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANA IEKĻAUJOŠĀ VIDĒ

Austrijā; Pedera Luke (Peder Lykke) skolu un sadarbības iestādi – pedagoģiski psiholoģisko konsultāciju dienestu (PPR) Kopenhāgenā, Dānijā; skolas Montlusona (Montluçon) rajonā, Francijā; Valsts Atbalsta centru izglītojamiem ar redzes traucējumiem Šlēsvigā-Holšteinā, Vācijā un Kavendiša (Cavendish) skolu, Rankornā, Lielbritānijā (Anglijā) un vispārīzglītojošās skolas, ar kurām šī skola sadarbojas. Projekta eksperti katru vietu apmeklēja divas reizes un viņiem bija iespēja

Limasolā, Kīprā, 2008.gadā 23.un 24.oktobrī, konferencē „Mācību sasniegumu vērtēšana iekļaujošā mācību vidē”, kuru organizēja Kipras Izglītības un kultūras ministrija un Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra tikās vairāk kā 150 dalībnieki no 27 valstīm. Konference noslēdz trīs gadu darbu, kas pētīja mācību sasniegumu vērtēšanas politiku un praksi, kas atbalsta iekļaušanu vispārīzglītojošā vidē.

Projekts „Mācību sasniegumu vērtēšana iekļaujošā mācību vidē” sākās 2004.gadā, kad tikās Aģentūras Pārstāvju padomes locekļi un noteica, ka „vērtēšana” ir nozīmīga joma iekļaujošās izglītības attīstībā. Projekts iedalās divās galvenajās fāzēs: pirmā fāze (2005.–2006.) un otrā fāze (2006.–2008.). Pirmajā fāzē bija iesaistītas 23 valstis un galvenā uzmanība bija pievērsta pamatzglītībai. Projekta otrajā fāzē iesaistījās 26 valstis un tajā uzmanība tika pievērsta arī vērtēšanai vidējās izglītības posmā.

Pirmajā fāzē projekta dalībnieki mēģināja izskaidrot „iekļaujošās vērtēšanas” jēdzienu, un pēc nopietnas politikas dokumentu analīzes un diskusijām par esošo praksi, viņi vienojās par šādu kopīgu definīciju:

Pieeja vērtēšanai vispārīzglītojošā vidē, kur politika un prakse ir veidota, lai, cik vien iespējams, veicinātu visu skolēnu mācīšanos. Iekļaujošās vērtēšanas vispārējais mērķis ir vērsts uz to, lai viss vērtēšanas process atbalstītu un uzlabotu visu skolēnu, ieskaitot skolēnu ar speciālām izglītības vajadzībām, piedalīšanos mācību procesā.

Otrajā fāzē tika apmeklētas piecas vietas, kurās praksē īstenoja inovatīvu iekļaujošu vērtēšanu: Roite (Reutte) rajona resursu centru Tiroles provincē

iepazīties ar skolām un pārrunāt vērtēšanas prakses piemērus.

Projekta svarīgākā atziņa ir – iekļaujoša vērtēšana jāuzskata par nepārtrauktu procesu, kurā iesaistās vispārīzglītojošo skolu skolotāji, vecāki un paši skolēni, nevis tikai speciālisti, kuri nav saistīti ar vispārīzglītojošo skolu. Mācību procesā izmantotās pieejas, metodes un instrumenti, kā arī šajā procesā iesaistītās personas darbojas saskaņā ar uzskatu, ka iekļaujošā vērtēšana ir neatņemama mācīšanas un mācīšanās procesa daļa.

Vēl viena svarīga atziņa, kas tika iegūta projekta gaitā, ir saistīta ar jēdzienu „vērtēšana mācīšanās veicināšanai” un kā to var izmantot, vērtējot skolēnus ar speciālām izglītības vajadzībām. No iegūtajiem pierādījumiem var secināt, ka „vērtēšanas mācīšanās veicināšanai” skolēniem ar un bez speciālām izglītības vajadzībām pamatā ir vienādi principi un vienīgā atšķirība ir skolotāju izmantotie

◀ Turpinājums...

vērtēšanas instrumenti un vērtēšanas/komunikācijas metodes.

Kopumā projekts nonāca pie secinājuma, ka vērtēšanai ir būtiska loma iekļaujošas izglītības attīstībā, un politikas veidotājiem un praktiķiem ir jāizvērtē gan izglītības pamatnostādnes un esošā prakse, ņemot vērā iekļaujošas vērtēšanas principus.

Informāciju par projekta galvenajām atziņām var atrast dažādos Aģentūras izdotajos materiālos, ieskaitot noslēguma ziņojumu *Mācību sasniegumu vērtēšana iekļaujošā mācību vidē – galvenie politikas un prakses jautājumi*, kurā atspoguļotas galvenās projekta pirmās fāzes atziņas. Ziņojuma pamatā ir informācija par vērtēšanas politiku un praksi 23 dalībvalstīs. Ziņojumam pielikumā ir brošūra, kurā īsumā sniegts galveno atziņu apkopojums.

Bez tam, no Aģentūras tīmekļa vietnes ir iespējams lejupielādēt vairākus šus diskusiju materiālus:

Iekļaujošas vērtēšanas īstenošana – atspoguļo politikas veidotāju un praktiķu uzskatus, pārrunājot savu pieredzi un praksi, lai parādītu svarīgāko jautājumu sintēzi par iekļaujošas vērtēšanas īstenošanu.

Vērtēšana mācīšanās veicināšanai un skolēni ar speciālām izglītības vajadzībām – atspoguļo „vērtēšanas mācīšanās veicināšanai” jēdzienu un kā to var izmantot skolēnu ar speciālām izglītības vajadzībām izglītībā.

Pamatindikatoru iekļaujošai vērtēšanai – atspoguļo virkni pamatindikatoru un ar tiem saistītus priekšnosacījumus, kurus var izmantot kā paraugu, lai aplūkotu iekļaujošas vērtēšanas pamatnostādņu, procesu un prakses attīstību.

Kipras rekomendācijas iekļaujošai vērtēšanai – tapa dalībvalstu pārstāvju, kuri apmeklēja Aģentūras rīkoto konferenci Limasolā 2008.gada oktobrī, diskusiju un kopējo secinājumu rezultātā. Dokuments piedāvā kopīgi izstrādātas rekomendācijas Eiropas valstu politikas veidotājiem par iekļaušanu veicinošu vērtēšanas procesu izstrādi. Kipras izglītības ministrs Kipras rekomendācijas nosūtīja visiem saviem kolēģiem – Eiropas valstu izglītības ministriem.

Mācību sasniegumu vērtēšanas iekļaujošā mācību vidē tīmekļa vietnē – (<http://www.european-agency.org/agency-projects/assessment-in-inclusive-settings>) ir pieejami visi projekta laikā izstrādātie materiāli. Tie ietver informāciju par valstu ekspertiem, kuri piedalījās projektā, kā arī virkni materiālu no projekta piemās un otrās fāzes. Papildu minētajiem materiāliem šajā vietnē var atrast:

- *Valstu ziņojumus*, kuri ir indeksēti, izmantojot svarīgākos projekta terminus;
- *Rekomendāciju matrici*, kura tika izstrādāta kā instruments, lai palīdzētu lasītājiem atrast visu rekomendāciju, kuras atspoguļotas projekta pirmās fāzes noslēguma ziņojumā, saistītas ar projekta dalībvalstu ziņojumiem;
- *Ārpus Eiropas esošo valstu literatūras apskatu*;
- *Vērtēšanas resursu ceļvedi*, kurš satur informāciju par resursiem 25 valstīs, kas tika apkopota projekta otrās fāzes laikā.

Papildu informāciju, lūdzu, meklējiet www.european-agency.org/agency-projects/assessment-in-inclusive-settings, secretariat@european-agency.org

AKTUALITĀTES AĢENTŪRAS DALĪBVALSTĪS

DĀNIJA – Kopīga rīcība: Stimuls iekļaušanas izpētei

Kopā ar Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūru Peder Luke (Peder Lykke) skolas darbinieki sadarbībā ar Kopenhāgenas pedagoģiski psiholoģisko konsultatīvo dienestu (PPD) ir pētījuši jaunus veidus kā piesaistīt skolai vecākus, izmantojot, tā saucamo, kopīgas rīcības projektu.

Divas centra speciālistes, kuras piedalījās šī sadarbības projekta izstrādāšanā – attīstības konsultante Kirstena Hansena (Kirsten Hansen) un psiholoģiskā dienesta vadītāja Jete Lenca (Jette Lentz) – par šo projektu stāsta:

„Mēs palīdzam vietējiem politiķiem izstrādāt metodes un stratēģijas iekļaušanai speciālās izglītības jomā Kopenhāgenas Bērnu un jauniešu lietu departamentā. Metodes, kuras mēs izmantojam Kopīgās rīcības projektā, ir izplatītas un ieviestas, ne tikai mūsu rajonā (Iekšpilsētā – Inner City), bet arī Kopenhāgenas citu rajonu skolās. Bez tam, psihologi, kuri strādā mūsu rajona pedagoģiski psiholoģiskajā konsultatīvajā dienestā (PPD), tagad savā darbā izmanto daudz holistiskāku pieeju.

Kopenhāgenas pašvaldība ir nolēmusi uzsākt speciālās izglītības reformu, lai nodrošinātu, ka bērnus ar speciālām izglītības vajadzībām iekļauj pašvaldības vispārizglītojošajās skolās (Folkeskole). Reformu uzsāka vienlaicīgi ar Kopīgās rīcības projektu, lai ļautu mūsu centram iegūt ietekmi un lai

mēs varētu izplatīt zināšanas dažādām ieinteresētajām pusēm Bērnu un jauniešu lietu administrācijā.

2008.gada septembrī mēs organizējam konferenci Kopenhāgenas rātsnamā. Pārstāvji no Aģentūras projekta „Mācību sasniegumu vērtēšana iekļaujošā mācību vidē” kopā ar vairākiem dāņu pētniekiem puda savu viedokli un attieksmi pašvaldības speciālistiem un politikas veidotājiem. Mēs arī izdevām materiālu par projektu DVD formātā [lūdzu,

izmantojiet kontaktinformāciju, lai iegūtu papildu informāciju].

Pēc konferences lietas norisinājās ļoti strauji. No astoņiem Kopenhāgenas rajoniem, Iekšpilsētas rajonu (Inner City District) izvēlēja kā pirmo, kurā uzsāka speciālās izglītības reformu. Darbs šajā rajonā ļaus mums kļūt par paraugu pašvaldības citiem rajoniem.

Mūs izvēlējās, jo mēs bijām iesaistīti Aģentūras projektā, kurā mēs varējām uzzināt par vērtēšanas attīstību Eiropas valstīs. Projekts sniedza mums lielisku izdevību iepazīties ar starptautisku informāciju, kā arī ietekmēt iekļaušanas politiku un metodes Kopenhāgenas pašvaldībā.”

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, sazinieties ar: attīstības konsultanti (Development Consultant) Kirstenu Hansenu (Kirsten Hansen), e-pasts: Kirsha@Buf.Kk.Dk, vai psiholoģiskā dienesta vadītāju Bērnu un jauniešu lietu administrācijā (Leader of Psychology Service at the Children and Youth Administration), Jete Lencu (Jette Lentz), e-pasts: Jette.Lentz@Buf.Kk.Dk, abas ir Kopenhāgenas pilsētas departamenta speciālistes (Copenhagen City Department), Dānijā.

GRIEĶIJA – Jaunākās reformas Grieķijas izglītības sistēmā

Grieķijas valdība nesēn pieņēma virkni jaunu stratēģisku uzdevumu augstākās izglītības jomā. Valdība spēja pieņemt likumdošanas iniciatīvas, kuras tika izstrādātas laika posmā no 2004.līdz 2007.gadam, kuru mērķis bija pievienoties Eiropas standartiem un izglītības kritērijiem.

Galveno uzdevumu mērķis ir pārskatīt likumdošanu par: a) izglītības iestāžu struktūru, b) jaunas aģentūras zinātnisko grādu atzīšanai izveidošanu (L 3328/2005), c) kvalitātes nodrošināšanu augstākajā izglītībā (HE), d) mūžizglītību un apvienotām aspirantūras studiju programmām (L 3369 & 3404/2005), e) Grieķijas Starptautiskās universitātes izveidošanu (L3391/2005), kā arī pārskatīt citus likumus, kuri attiecas uz IKT (informācijas un komunikāciju tehnoloģiju) izmantošanu mācību procesā, profesionālo izglītību, dzimuma līdztiesību, uzņemšanas noteikumiem augstākās izglītības iestādēs. Var izcelt divus nozīmīgus notikumus:

1. Reformas iekļaujošo skolu darbības organizēšanā – visi skolēni ir iekļauti valsts vispārējās izglītības sistēmā, kurā tiek nodrošinātas viņu specifiskās izglītības vajadzības, piemēram, starpkultūru izglītība skolēniem no etnisko minoritāšu grupām un speciālā izglītība skolēniem ar speciālām izglītības vajadzībām. Tomēr musulmaņu minoritātēm ir izveidotas atsevišķas skolas.

2. Reformas skolotāju izglītības sistēmā – no 2005.līdz 2007.gadam Pedagoģiskajā institūtā īstenoja nozīmīgu programmu skolotāju izglītībā. Skolotāju sagatavošana, lai viņi varētu nodrošināt skolēnu speciālās izglītības vajadzības, tiek organizēta un īstenoja vispārējās skolotāju sagatavošanas sistēmas ietvaros. Speciālās izglītības likums skaidri nosaka, ka „Skolotāji, kuri strādā speciālās izglītības iestādēs un iekļaujošā mācību vidē, apgūst profesionālās pilnveides programmas Skolotāju izglītības reģionālajos centros” kopā ar visiem pārējiem pamatizglītības un vidējās izglītības skolotājiem, kā to nosaka likuma 4.pants (t.i. visi skolotāji apgūst zināšanas speciālajā izglītībā). Kopš 2004.gada tiek īstenotas šādas programmas:

IKT izmantošana mācību procesā: 100 stundu programma, kas sadalīta trīs posmos: a) zinātniska pieeja IKT izmantošanai mācību procesā, b) atbilstošu IKT izstrādāšanas un piegādes process, c) problēmas, kuras rodas, izmantojot IKT mācību procesā skolās, kā arī metodes, kā atrisināt šādas problēmas.

Apmācība jauno tehnoloģiju izmantošanā: 96 stundu programma, kas sadalīta divos posmos; a) skolotāju personīgā datora izmantošanas uzlabošana, b) jauno tehnoloģiju izmantošana izglītībā.

Izvērtēšana un viedokļu apmaiņa: Skolotāji pārrunā iepriekšējā mācību gadā sastaptās problēmas, kuras radušās, izmantojot jaunas mācību grāmatas, un izvērtē to piemērotību.

Apmācības programma daudzveidīgu vajadzību nodrošināšanā: 50 stundu programma, kuru apmeklē pamatizglītības un vidējās izglītības skolotāji un kuras mērķis ir uzlabot zināšanas un praksi, kā arī paplašināt kompetenci par mācīšanās traucējumiem un skolēnu īpašajām spējām, uzvedības problēmām (agresiju, vardarbību, emocionāliem traucējumiem) un kultūras daudzveidību iekļaujošā vidē.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, sazinieties ar: Aģentūras nacionālo koordinatori Maria Palaska-Ioannidis: mpalask@sch.gr vai Aģentūras pārstāvju padomes locekli Maria Michaelidou: smi@acm.org

SPĀNIJA – „Tots músics, tots diferents” (Visi mūziķi, visi dažādi)

Valensijas reģions visā Spānijā ir labi zināms ar savu muzikālo mantojumu; tur dzīvo ļoti daudz profesionālu mūziķu un tur atrodas daudzas mūziķu asociācijas, kuras piedalās muzikālās izglītības nodrošināšanā. Torrentas pilsēta ir tam labs piemērs: tajā ir Auditorija un vairākas mūziķu asociācijas, kas kopā ar Mūzikas profesionālo konservatoriju (Professional Conservatory of Music) palīdz veidot vidi, kura veicina muzikālo izglītību.

Torrentas Konservatorija ir centrs, kurā sagatavo studentus pamata un profesionālās mūzikas pakāpē. Konservatorija darbojas kopš 1971.gada un gadu gaitā tā ir paplašinājusi un nostiprinājusi plašu študentiem piedāvāto izglītības aktivitāšu loku. Šobrīd ar 540 študentiem strādā 62 pasniedzēji, 8 administrācijas un citi darbinieki.

2003.gadā, kas sakrita ar Cilvēku ar invaliditāti Eiropas gadu un konservatorijas personāla izteikto priekšlikumu, Valensijas autonomā apgabala Izglītības ministrija apstiprināja projektu „Tots músics, tots diferents” (Visi mūziķi, visi dažādi), kas, pirmo reizi Spānijas vēsturē, ļāva študentiem ar speciālām izglītības vajadzībām apgūt pamata muzikas studiju programmu.

Lozungs „Tots músics, tots diferents” (Visi mūziķi, visi dažādi) neuztver attīstības traucējumus kā kaut ko tādu, kas liegtu bērnam iespēju iegūt muzikālo izglītību.

12 jaunieši, kuri pirms pieciem gadiem iesaistījās šajā eksperimentālajā projektā, turpina veiksmīgi mācīties un ir sasnieguši augstu izglītības līmeni, kā arī sociālo integrāciju. Šāda veiksmē nebūtu iespējama bez visu pedagogu, darbinieku un izglītojamo milzīgām pūlēm un entuziasma. Projektu atbalstīja arī valsts institūcijas (Izglītības ministrija, Torrentas pilsētas dome) un dažas privātas kompānijas (Vidusjūras Krājbanka).

Šis izglītības projekts ir saņēmis Izglītības ministrijas atzinības rakstu un otro godalgu „Marta Mata Award” par izglītības kvalitātes nodrošināšanu 2006.gadā un pirmo godalgu 2007.gadā, kuru piešķir centriem, kuri izstrādāt projektus izglītojamiem ar speciālām izglītības vajadzībām.

Šāda inovatīva projekta īstenošana ir izmainījusi tradicionālo izpratni par mūzikas konservatoriju un tā rezultātā bija jāveic virkni pielāgojumu attiecībā uz pedagogu izglītību, uz centra restrukturizāciju un izmaiņām metodikā un resursu izlietojumā.

Šo projektu var uzskatīt par veiksmīgu soli sociālās integrācijas un taisnīguma virzienā un tā ir alternatīva sabiedrības visneaizsargātāko jauniešu izstumšanai no iespējas apgūt mākslas izglītību.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, sazinieties ar: Aģentūras nacionālo koordinatori Yolanda Jiménez Martínez: yolanda.jimenez@educacion.es, Torrentas Konservatorijas direktoru Manuel Tomás Ludeña: manuel_tomas@conservatoritorrent.net

FRANCIJA – Divas jaunas inovācijas pētījumu un profesionālās pilnveides jomās

„Oža, atmiņa un mācīšanās” simpozij, pirmais „Traucējumu un sensoro pētījumu grupas” organizētais pasākums, notika no 2009.gada 27.līdz 29.janvārim Parīzē.

Šīs tikšanās reizes pamatā bija divi jautājumi, kuri izrietēja no zinātniskiem un pedagoģiskiem pētījumiem par cilvēka piecām maņām. Šie jautājumi ir: kā mēs varam izmantot sajūtu, kura eksistē pat embrijam, komunikācijā un kā pilnveidot pedagoģiskās aktivitātes cilvēkiem ar attīstības traucējumiem?

Simpozijā bija sadarbības rezultāts starp Eiropas garšas zinātnes centru (European Centre of the Science of Taste), kurš atrodas Dižonā, un INS-HEA (Valsts institūts, kas sagatavo speciālistus darbam ar jauniešiem ar attīstības traucējumiem un pielāgotu izglītību [Higher National Institute for the Education of Young Disabled People and Adapted Teaching]) Suresnē. Simpozijā galveno uzmanību pievērsta ožas sajūtai, kurai netiek pievērsta pietiekama uzmanība, lai arī tā ir nozīmīga kognitīvajā pieredzē – veidojot spēju atšķirt, atmiņu un baudas izjūtu.

Šī simpozija mērķis bija: pārskatīt šī brīža pieredzi zinātniskajā un pedagoģiskajā līmenī; parādīt kā ožas sajūta var palīdzēt mācīties, īpaši jauniem cilvēkiem ar attīstības traucējumiem; dot jaunu stimulu domu apmaiņai.

„Oža, atmiņa un mācīšanās” simpoziju apmeklēja pētnieki no dažādām valstīm, cilvēki, kuri strādā veselības aprūpes un izglītības nozarēs, eksperti par

ožas sajūtu un bērnu ar attīstības traucējumiem vecāki. Jautājums par ožu tika pētīts no dažādu izjūtu un uztveres puses, kā arī tika izskatīta dažāda pieredze, ieskaitot saikni starp ožas sajūtu, emocijām un atmiņu, ožas ietekmi uz jaunu cilvēku ar attīstības traucējumiem mācīšanās procesu un ožas izmantošanu personu ar attīstības traucējumiem ikdienas dzīves uzlabošanai.

Bērnu iestādes pakalpojumu nodrošināšana jaunākā vecuma bērniem ar attīstības traucējumiem – 12 ½ dienu mācību programma, kuru apmeklēja 120 personas, kuras strādā ar jaunākā vecuma bērniem vienā no lielajām Francijas ziemeļu pilsētām.

Programmai bija divi mērķi: izveidot sapratni par to, kā bērni ar attīstības traucējumiem var tik iekļauti bērnu iestādēs un dot iespēju dažādiem cilvēkiem šajās iestādēs strādāt kopā un dalīties pieredzē.

Apskatītās tēmas bija:

- Likumdošanas un institucionālā struktūra, kas nosaka bērnu iestādes pakalpojumu nodrošināšanu bērniem ar attīstības traucējumiem;
- Iestādes partneru kompetence un vietējās asociācijās, ar kurām iespējams sadarboties;
- Vairāki atskaites punkti attīstības traucējumu, slimību un grūtību jomās, kas saistīti ar jaunākā vecuma bērnu ieviešanu bērnu iestādēs, atbalsta un izglītības problēmām.

Visiem kursu apmeklētājiem tika izdalīts Aģentūras ziņojums *Agrīnā iekļaušanās: Situācijas analīze Eiropā – galvenie aspekti un rekomendācijas*, kuru var izmantot kā uzziņas dokumentu.

Mācību programma tiks ieteikta eksperimentālā līmenī divās citās pilsētās pirms to piedāvās plašāk visā Francijā.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, sazinieties ar: Aģentūras nacionālo koordinatori Nel Saumont: international@inshea.fr

PORTUGĀLE – Grāmatu sērija, kas veicina lasīt un rakstīt prasmi

Divas grāmatas jau ir pieejamas tirdzniecībā – *O Segredo do Sol e da Lua* un *O Gato Gatão Poeta de Profissão*. Katra grāmata tiek piedāvāta četros dažādos formātos: (i) rakstīta versija ar interaktīvu DVD, kurā iekļauta arī audio versija; (ii) adaptēta versija, izmantojot piktogrammu simbolus; (iii) Portugāļu zīmju valodas versija un (iv) Braila raksta versija. DVD iekļauts arī saturs, kas domāts pedagogam un tas ir prezentēts rotaļīgā veidā.

Neskatoties uz katra lasītāja individuālajām spējām, bērniem un pieaugušajiem tagad ir instruments, kurš veicinās lasīt un rakstīt prasmes attīstību.

Portugālē, CERCICA izdevniecība izdevusi visiem bērniem pieejamu grāmatu sēriju. Ar Izglītības ministrijas un Cascais pilsētas domes atbalstu, tika savākta profesionāļu komanda, kuriem, kopēja darba rezultātā, ir izdevies aizpildīt līdz šim neaizņemtu nišu Portugāles tirgū.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, apmeklējiet: <http://www.editoracercica.com/>

ISLANDE – Univrsitātes programma studentiem ar intelektuāliem traucējumiem

20.jūnijā 22 studenti absolvēja Islandes Universitāti ar darba diplomu, kas speciāli paredzēts studentiem ar speciālām izglītības vajadzībām.

Programma, kura sākās 2007.gada rudenī, pirmo reizi Islandē piedāvā universitātes izglītību cilvēkiem ar intelektuāliem traucējumiem. Programma tika veidota kā divu gadu pētījumu attīstības projekts Sociālo zinātņu fakultātē un bija saskaņā ar starptautiskas organizācijas, kura atbalsta cilvēkus ar speciālās izglītības vajadzībām, oficiālo politiku, cilvēktiesību konvenciju un Islandes Universitātes politiku.

Galvenais programmas mērķis bija dot studentiem

ar intelektuāliem traucējumiem iespēju pilnībā iekļauties sabiedrībā. Būtiska studiju daļa bija mācības kopā ar citiem universitātes studentiem, kā arī izveidotā darbaudzinātāju sistēma, kas nodrošināja individuālu atbalstu.

Gan pasniedzēji, gan studenti izteica lielu gandarījumu par divu gadu pieredzi. Studiju programmas vadība ziņoja, ka pētījuma rezultātā studentiem ir paaugstinājies pašvērtējums un uzlabojušās sociālās saskarsmes prasmes papildus akadēmiskajām zināšanām un iemaņām izvēlēta nozarē. Studenti bija īpaši apmierināti par iespēju mācīties kopā ar studentiem, kuriem nav intelektuālu traucējumu, kas viņu skatījumā bija šīs veiksmīgās izglītības pieredzes svarīgākais faktors.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, sazinieties ar: Aģentūras nacionālo koordinatori Bryndis Sigurjónsdotti: bryndis@bhs.is

ZVIEDRIJA – Skolēnu ar fiziskiem attīstības traucējumiem ikdienas skolas dzīve: etnoloģisks pētījums

Skolēnu, kuri mācību procesā piedzīvo iekļaušanu vai izstumšanu, sociālā situācija ir raksturīga ikdienas dzīvei skolās izglītojamiem ar fiziskās attīstības traucējumiem. Skolas situācija šiem skolēniem ir sarežģīta un prasa visa skolas personāla – skolotāju, asistentu un direktora, kā arī vietējās un valsts varas pārstāvju ieguldījumu.

Šī pētījuma galvenais jautājums ir: kāda ir šo skolēnu ikdienas dzīve skolā? Pētījuma ziņojumam pamatā ir konstruktīvisms; bērna perspektīva; citu bērnu perspektīva, etnogrāfiskā un kultūras analīze. Ziņojums ir pētniecisks un parāda vispārēju skatu uz bērnu ikdienas skolas dzīvi.

Ļoti svarīga ir skolēnu sociālā situācija. Mijiedarbība starp skolēniem ar attīstības traucējumiem un vienaudžiem ir atšķirīga, tāpat ir atšķirīgi skolēnu iekļaušanas un izstumšanas gadījumi. Viņu sociālo situāciju raksturo tās sarežģītība. Piemēram, viņi ir daļa no daudzām dažādām mācību procesa situācijām. Vissvarīgākie skolā ir organizatoriskie risinājumi, skolas kultūra un skolēni.

Vēl ļoti būtiskas jomas ir skolēna izglītība un

zināšanu attīstība. Skolas personāls un vecāki izsver problēmu, kas saistīta ar mācību procesa neskaidrību, un pieprasa vairāk informācijas un zināšanu par šo jautājumu. Pētījumā secināts, ka skolēniem ir individuālas vajadzības, piemēram, nepieciešams vairāk laika un citāds pedagoģiskais risinājums, kā arī ir nepieciešama organizēta profesionālā pilnveide un dialogs.

Pētījums norāda, ka dominē atbalsts iekļaušanas principam, bet ir neskaidrība par to, kā pārveidot praksi. Skolēnu kompleksie attīstības traucējumi liek skolām būt elastīgām un nodrošināt skolēniem individuālu pieeju.

Citi pētījuma secinājumi akcentē: pedagogu profesionālās atdeves nozīmi; izpratni par to, ka izstumšanas situācijas bieži nav acīm redzamas, un spēju atpazīt hierarhiju (varas sistēmu), kur saskaras attīstības traucējumi un dzimums. Tas viss parāda pašrefleksijas un iekļaujošu stratēģiju nepieciešamību visam iesaistītajam skolas personālam un izglītības pārvaldes institūcijām.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, sazinieties ar: Göran Nygren, Uppsala University: goran.nygren@etnologi.uu.se
Ziņojumu zviedru valodā var lejupielādēt: <http://publications.uu.se/abstract.xsql?dbid=9351>

LUKSEMBURGA – Jaunā „pamatskola”

2009.gada 21.janvārī tika pieņemti trīs likumi, kuri veido struktūru jaunajai „pamatskolai”. Kopā šie trīs likumi paredz reorganizēt izglītības pirmos deviņus gadus pedagoģiskā un organizatoriskā līmenī, lai nodrošinātu labāku rezultātu sasniegšanu visiem skolēniem. Šie likumi stājās spēkā 2009.gada septembrī.

Tagad katra pamatskola varēs diferencēt savu izglītības procesu, kā arī izvēlēties un īstenot savas iniciatīvas, lai skolēni sasniegtu vai pārsniegtu nepieciešamo zināšanu līmeni. 2009.–2010.mācību gadā uzsāks ieviest:

Mācību ciklus – sākot no 2009.gada septembra visās pirmsskolas izglītības iestādēs un sākumskolās, kuras tagad saucas pamatskolas, darba process tiks organizēts četros mācību ciklos. Mācību cikli nomainīs tradicionālo mācību gada organizāciju.

Izglītības komandas – katrā skolā visi, kas māca un nodarbojas ar bērniem vienā mācību ciklā, konsultēs viens otru un strādās komandās.

Daudznozaru komandas – katra pamatskola varēs izsaukt daudznozaru komandu. Šī komanda, kuras sastāvā būs dažādi speciālisti piedāvās atbalstu bērniem ar speciālām vajadzībām.

Kompetentu pieeju – izglītība un mācīšanās, kas balstīta uz kompetenci, ir reformas centrā un kompetenta pieeja tiks īstenota pakāpeniski. Pedagoģiskās komandas uzmanību pievērsīs četrus izglītības ciklu plānotajām kompetencēm un veidos mācību procesa situācijas, kuras atbildīs kompetentai pieejai.

Jaunus vērtēšanas instrumentus – tiks ieviesti, lai labāk atspoguļotu veidus, kā skolēns ir attīstījis kompetences un kurās jomās viņam/viņai vēl jāpilnveidojas.

Skolas panākumu plānu – katra skola izstrādā skolas panākumu plānu, kurš definē skolas izvirzītos mērķus, lai virzītu skolēnus uz panākumiem. Lai reaģētu uz skolas plānā identificētajām vajadzībām, skolām ir zināma autonomija. Tās var pielāgot oficiālos grafikus, izvēlēties mācību līdzekļus, variēt skolēnu iedalījumu grupās, utt.

Skolas komitejas – 2009.gada vasarā katra skola izveidoja skolas komiteju un izvirzīja tās vadītāju. No nākošā gada komisijas uzdevums būs atbalstīt skolas darba organizāciju, veidot skolas panākumu plānu, apstiprināt mācību līdzekļu izvēli un strādāt ar vecākiem.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, apmeklējiet: www.men.lu

BEĻĢIJA (FLĀMU KOPIENA) – Jaunas mācību atbalsta struktūras piedāvājums

palīdzības dienests un atvērta datu bāze, kurā SPS darbinieki var ievadīt savas piezīmes.

Tika atklāts, ka apmēram 20% sākumskolas vecuma bērniem ir kāda speciālā vajadzība. No šīs grupas 12.5% ir viegli intelekta traucējumi un/vai mācīšanās traucējumi, bet 3.3% no visiem sākumskolas vecuma bērniem ir diagnosticēti uzvedības vai autiska spektra traucējumi. 16% no 12–18 gadus veciem pusaudžiem nepieciešams augstāks pielāgošanas līmenis; 8.9% ir viegli intelekta traucējumi un/vai mācīšanās traucējumi; 3.4% no visiem vidusskolas vecuma skolēniem ir diagnosticēti uzvedības vai autiska spektra traucējumi.

Jaunā matrica ir pierādījusi sevi kā derīgu un uzticamu sistēmu. Tomēr pastāv nelielas bažas, jo skolu personāls vēl nav atbilstoši sagatavots. Būs nepieciešamas milzīgas investīcijas skolotāju profesionālai pilnveidei, lai padarītu skolas kompetentākas, strādājot iekļaujoši ar skolēniem ar speciālajām vajadzībām. Sistēmas attīstībai būs nepieciešams apmācīt Skolu psiholoģiskā palīdzības dienesta darbiniekus ICF-CY. Tas ir nepieciešams, lai palīdzētu viņiem uztvert funkcionēšanu kā bioloģiski-psiholoģisku un sociālu parādību, kā arī veikt vairāk uz vajadzībām balstītu un dinamisku spēju vērtēšanu (nevis psihometrisku vērtēšanu, kas šobrīd ir plaši izmantota), un ņemt vērā arī tādas faktorus kā ģimenes apstākļus un skolas vidi. Sistēma tiek apspriesta politiskā līmenī un, ņemot vērā nesen notikušo valdības maiņu, tā vēl nedarbojas.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, sazinieties ar: Jo.lebeer@ua.ac.be & elke.struyf@ua.ac.be – Antverpenes Universitāte
marijke.wilssens@arteveldhehs.be – Speciālās izglītības pedagoģiskā koledža (Teacher Training College for Special Needs)
theo.mardulier@ond.vlaanderen.be – Flāmu izglītības un profesionālās pilnveides ministrijas pārstāvis un Aģentūras Pārstāvju padomes loceklis.

Atsaucoties uz nepieciešamību veidot daudz iekļaujošāku skolu sistēmu atbilstoši starptautiskām tendencēm, Flandrijas Izglītības ministrija ir izstrādājusi plānu skolas mācību procesa atbalsta pakāpju sistēmai, ieskaitot tiesības izvēlēties starp vispārīzglītojošām vai speciālajām skolām, kurās ir nodrošināts vienāds atbalsta līmenis.

Atbilstoši PVO (SFK) attīstības traucējumu modelim, jaunais priekšlikums, pirmkārt, iesaka veidot, kā noteikt mācību programmas pielāgošanas līmeni un nepieciešamo palīdzību, ņemot vērā specifiskās bērnu vajadzības. Tika ieteikta klasifikācijas matrica, kurā speciālās vajadzības tiek raksturotas pēc skolēnam nepieciešamā izglītības atbalsta līmeņa un viņa/viņas pieredzēto grūtību kopuma.

Lai noteiktu šīs jaunās sistēmas derīgumu un uzticamību, tika izvēlēti 8648 skolēni (no 1 109 909 skolēniem, vecumā no 2.5 līdz 18 gadiem) no vispārīzglītojošajām un speciālajām pamatskolām un vidusskolām, kuri atbilst vienai matricas kategorijai. 73 Skolu psiholoģiskās palīdzības dienestu (School Psychological Services – SPS) psihologiem tika lūgts noteikt speciālās vajadzības atbilstoši jaunajiem kritērijiem. Ir izstrādāta instrukcija un elektroniska veidlapa, izveidots

VĀCIJA – ANO konvencijas par personu ar invaliditāti ratifikācija

besser zusammen
JAHR DER INKLUSIVEN BILDUNG

2009.gada martā tika ratificēta ANO konvencija. To parakstot, Vācijai ir pienākums īstenot iekļaušanas principu. Šlēsvigā-Holšteinā iekļaujošās izglītības gads tiek īstenots ar moto: „kopā labāk”.

2009.gada aprīlī Šlēsvigas-Holšteinā izglītības ministrs Ute Erdsiek-Rave paziņoja: *„Mums nepieciešamas pedagogiskā virziena izmaiņas visā valstī. Iekļaujoša izglītība nenozīmē to, ka bērnam jāpielāgojas skolai; tam jābūt otrādi. Iekļaujoša vispārīgā izglītība galvenokārt nozīmē, ka visi bērni ir gaidīti, īpaši un pat, ja viņai vai viņam ir veselības, sociālas vai mācīšanās problēmas.”*

Ratifikācija notika starptautiskā simpozija laikā Rendsburgā, kura uzmanības centrā bija Vācijas un Eiropas dalībnieku – ieskaitot Aģentūras biedrus

Vereint für gemeinsame Bildung.

Nationale Konferenz zu Artikel 24 des VN-Übereinkommens über die Rechte von Menschen mit Behinderungen

– pieredzes apmaiņa. Vairāk līdzīgu pasākumu palīdzētu atbalstīt konvencijas īstenošanu procesu, kuru mērķis būtu izstrādāt darbības plānu nākamajiem desmit gadiem, ieskaitot aspektus, kas saistīti ar izmaiņām likumos un noteikumos, kā arī finansēšanas struktūras izmaiņas, lai tā atbilstu iekļaujošu skolu sistēmai.

Nacionālā konference, kas akcentēja ANO konvencijas 24.pantu par personu ar invaliditāti tiesībām, notika 2009.gada 1.jūlijā.

Tajā piedalījās Karīna Eversa-Meijere (Karin Evers-Meyer) un Invalīdu sociālo lietu federālās ministrijas (Federal Ministry of Social Affairs for the Needs of Disabled People) pārstāvji, kuri prezentēja savas kampaņas „Visi iekļaujoši! Jaunā ANO konvencija” rezultātus.

Brošūra atspoguļo arī jautājumus, kas saistīti ar izglītības jomu. Tajā izteikts aicinājums izstrādāt darbības plānu iekļaujošās izglītības attīstībai, nodrošināt brīvu piekļuvi un iekļaujošus mācību apstākļus universitātēs, kā arī veicināt iniciatīvas daudz loģiskāk organizētas sociālās palīdzības finansēšanai. Kampaņa „Visi iekļaujoši!” norisinājās no janvāra līdz martam, kuras laikā Invalīdu sociālo lietu federālā ministrija un 22 asociācijas noorganizēja astoņas konferences, kurās izskatīja dažādas ANO konvencijas jomas.

Brošūru ar kampaņas rezultātiem var atrast tīmekļa vietnē:
<http://www.alle-inklusive.behindertenbeauftragte.de/>

LIELBRITĀNIJA (Anglija) – Sasniegumi visiem: bērnu un jauniešu ar speciālām izglītības vajadzībām un attīstības traucējumiem rezultātu uzlabošana

„Sasniegumi visiem” ir pirmais projekts, kurš veicinās bērnu un jauniešu ar speciālām izglītības vajadzībām un attīstības traucējumiem tiešanos uz izglītības rezultātu.

No 2009.gada septembra divus gadus projektā piedalīsies 460 skolas 10 vietējās pašvaldībās Anglijā, izmantojot individualizētu mācīšanās pieeju, precīzu akadēmisko zināšanu vērtēšanu, analīzi un intervenci, sadarbību ar vecākiem un rezultātu uzlabošanu.

Skolas un vietējās pašvaldības, kuras piedalās „Sasniegumi visiem” projektā, būs „celmlauži” personalizētas pieejas īstenošanā. Projekta beigās skolas būs izveidojušas augstu sasniegumu etosu skolēniem un zinās, ka viņi var atsaukties uz pierādījumiem balstītas mācīšanās un mācīšanas pieejām. Vietējām pašvaldībām, kuras piedalās projektā, jājūtas pārliecinātām, ka viņas identificē un nodrošina mērķim atbilstošus pakalpojumus bērniem ar

speciālām izglītības vajadzībām un attīstības traucējumiem.

„Sasniegumi visiem” projekts ir par visu skolēnu ambīciju latīnas paaugstināšanu, ieskaitot tos, kuriem ir papildu izaicinājumi. Projekts dos iespēju bērniem un jauniešiem ar speciālām izglītības vajadzībām un attīstības traucējumiem justies daudz drošāk kā skolēniem, uztvert pozitīvi skolas dzīvi un īstenot savu potenciālu.

Projekts iesaistīs vecākus, veidojot uzticību izglītības sistēmai un ļaujot aktīvāk iesaistīties savu bērnu mācību procesā.

Lai iegūtu papildu informāciju, lūdzu, apmeklējiet: <http://nationalstrategies.standards.dcsf.gov.uk/node/189431>

Informācija par publikāciju

Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūra ir neatkarīga un pašregulējoša organizācija, kuru atbalsta Aģentūras dalībvalstis un Eiropas institūcijas (Eiropas Komisija un Parlaments). Šī dokumenta publikācija ir bijusi iespējama, pateicoties Aģentūras dalībvalstu, kā arī Eiropas Komisijas Izglītības un kultūras ĢD atbalstam.
http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm

Jebkura indivīda paustais viedoklis EuroNews obligāti neizsaka Aģentūras, tās dalībvalstu vai Eiropas Komisijas oficiālo viedokli. Eiropas Komisiju nevar uzskatīt par

atbildīgu par jebkuru šajā dokumentā esošās informācijas izmantošanu.

Šo informatīvo izdevumu ir atļauts citēt tikai ar precīzu norādi uz izmantoto avotu. Izdevuma elektroniskā versija ir pieejama Aģentūras tīmekļa vietnē: www.european-agency.org

Sekretariāts:

Østre Stationsvej 33
DK-5000, Odense C
Denmark
Tālr: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Briseles birojs:

3 Avenue Palmerston
BE-1000, Brussels
Belgium
Tālr: +32 2 280 33 59
brussels.office@european-agency.org

Lai iegūtu šī izdevuma papildu eksemplārus vai jebkuru citu informāciju par Aģentūru, lūdzu, sazinieties ar Latvijas pārstāvju padomes locekli Gunti Vasilevski: guntis.vasilevskis@visc.gov.lv

Šī EuroNews versija ir Aģentūras dalībvalsts tulkojums no oriģinālā Aģentūras manuskripta angļu valodā. Šī informatīvā ziņojuma versiju angļu un citās valodās var lejupielādēt no: <http://www.european-agency.org/news/euronews>

Iespiests: Halstan www.halstan.co.uk

Pieejams: CS, DA, DE, EL, EN, ES, ET, FI, FR, HU, IS, IT, LV, MT, NL, NO, PL, PT, SL, SV

ISSN: 1811-8127

© European Agency for Development in Special Needs Education 2009

EuroNews izmanto papīru, kas ražots no koksnes masas un balināšanas procesā neizmantojot hluru.

